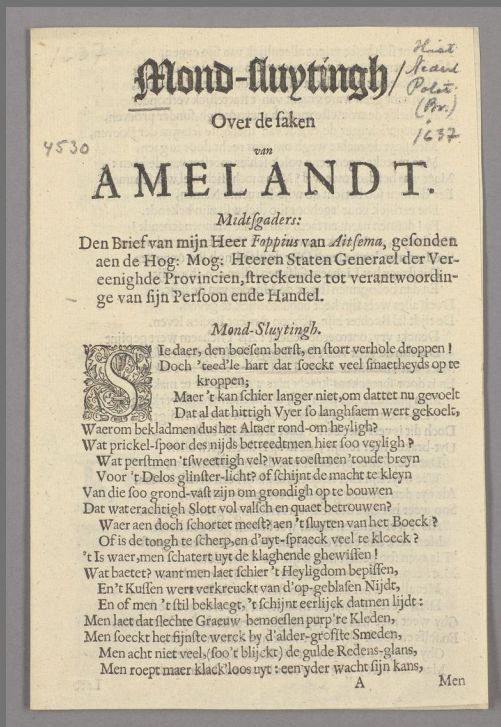

Aitzema, Foppe van

Mond-sluytingh over de saken van Amelandt. ...

Tryck // / I25 B14c Br. 1637

Tillkomstår 1637

Digitaliserad år 2019

National Library
of Sweden

Alond-Sluytingh

Hiet
Kard
Polat
(Pr.)

Over de faken

1637

4530

van

AMELANDT.

Midtsghaders:

Den Brief van mijn Heer *Foppius* van *Aitfema*, gesonden
aen de Hog: Mog: Heeren Staten Generael der Ver-
eenighde Provinciën, streckende tot verantwoordin-
ge van sijn Persoon ende Handel.

Mond-Sluytingh.

Ie daer, den boesem berst, en stort verhole droppen !
Doch 'teed'le hart dat soeckt veel smaetheyds op te
kroppen;
Maer 't kan schier langer niet, om dattet nu gevoelt
Dat al dat hittigh Vyer so langhsaem wert gekoelt,
Waerom bekladmen dus het Altaer rond-om heyligh?
Wat prickel-spoor des nijds betreedtmen hier soo veyligh?
Wat perstmen 'tsweetrigh vel? wat toestmen 'roude breyn
Voor 't Delos glinster-licht? of schijnt de macht te kleyn
Van die soo grond-vast zijn om grondigh op te bouwen
Dat waterachtigh Slott vol valsch en quaet betrouwen?
Waer aen doch schortet meest? aen 't sluyten van het Boeck?
Of is de tong te scherpe, en d'uyt-spraeck veel te kloeck?
't Is waer, men schatert uyt de klaghende ghewissen!
Wat baetet? want men laet schier 't Heyligdom bepiffen,
En 't Kuffen wert verkreuckt van d'op-geblasen Nijdt,
En of men 't stil beklaegt, 't schijnt eerlijck datmen lijdt:
Men laet dat slechte Graeuw bemoeffen purp're Kleden,
Men soeckt het fijnste werck by d'alder-groffte Smeden,
Men acht niet veels, (soo 't blijkt) de gulde Redens-glans,
Men roept maer klack'loos uyt: een yder wacht sijn kans,

A

Men

Men kent sich beste vriend alleenlijck van sijn eygen,
 Al klaeghtmen nu of dan, 't doet minder als het dreygen;
 Men kaeuwt geen slechte spijs in soo een eed'le mondt,
 Men acht geen ware vrucht van 't staetelijck verbondt,
 Men scheldt de trouwste mensch meyneedigh, sonder proeven,
 Men voegt sich naer de vloedt van 't slechtste schuym der Boeven,
 Men sluyt de rechte wegh om eens recht door te gaen,
 Men maectt 't gemeene volck schier meester van de baen :
 Maer was het daer mee wel ! Men mocht sich wel wat schamen,
 Eer datmen soo beticht de wijt-beruchte Namen,
 Die eerlijck voor 't gehoor soo dickwils zijn bekendt.
 Fy ! datmen naem en faem van sulcke Mannen schendt !
 Het schijnt, en 'tblijckt gewis, als 't Veldt begint te barnen.
 Soo laet men 't woedend' Dier de kleedingh soo ontarnen
 Dat strax het Lichaem selfs een fellen aen-stoot lijt,
 En dan beoogtmen strax de Moeder van de spijt.
 Doch alles weet sijn keer bequamelijck te geven,
 De tijdt sal Rechter zijn, schoon duysent Beulen leven.
 Denckt vry, ontroerde denckt : Als 't lichaem wert gepijnt
 Dat dan de geur van 't hooft noyt glinst' righ af en schijnt.
 Maer wat's hier in te doen? Die slimme vrouw in 't laken
 En is door spreekens-kraecht nier weder recht te maken,
 Men plaestert hoe men wil; die sulcken wondt verkrijgt,
 't Lit-teken salder zijn soo langh men niet en swijgt.
 Doch dit is verr' het best' : Laet al de Rafe-bollen
 Uyt-braken haer fenijn ; de krop is doch geswollen
 Dat alles schier uyt-berst wat datter bersten kan ;
 Wie noyt sijn Ziel en quetst die blijft een eerlijck Man.
 Als oyt den Oceaen gequelt wert van de winden,
 Soo weet het zaet des selfs ververschings-geur te vinden.
 Als 't wel-gelegen Landt wat braeck gelegen heeft,
 Men kent dan eerst de vrucht die ons den Hemel geeft :
 'T is even soo gestelt met wijse Land-beraders,
 Met Scepter-swaeyers selfs, met Princelijcke Vaders.
 Met alle die het Licht gaen stellen op de Boer :
 Diés, Volckje, sluyt de mondt, en suyv'ert u gemoedt ;
 Ghy weet niet wat ghy seght, ghy kreuckt de suyv're wetten,
 En selfs en soudt ghy u daer voor niet kunnen setten,
 Ghy veegt de Lett'ren uyt die Karel heeft gestelt.
 Maer soo niet ; ghy en weet niet wat u selven quelt.

Laet

Laet Heeren Heeren zijn, en blijft ghy Onderfaten,
 Laet die alleen besien wat dat sy doen of laten ;
 'T is niet genoegh daer mee dat yemant wert belast
 Eer datmen al de saeck ter degen onder-tast.
 Den Hoorn, vol gepropt met veelderhande vruchten :
 Kan menigh al-te-met 't verburgen uyt doen suchten :
 Men acht geen schoone mondt die 't vleyen staedigh haet,
 Of die sich niet bemoeyt met grondeloose praet.
 De waerheyt, schoon verdruckt, komt moedigh opwaert stijgen,
 Al doet men die een wijl in 't Leugen-huys verfwijgen,
 Dan fiet men wie beschaemt, bedroeft is, of verblijt ;
 De wijsheyt (bitsigh volck) stelt alles aen den tijt.

POST NUBILA P HOEBUS.

*Hy is de Vroomste die der leest
 Die noyt geen schijn van mislagh heeft.*

Den brief van de Heer Foppius van Aitsema.

Hog. Mog. Heeren, Myn Heeren,

Komende van Regensborch alhier/ hebbe dese Stadt
 gebonden vol van seer quade/ uyt Hollant over-gelo-
 pene geruchten/ ende betichtinge tegen mijn persoon
 ende handelingen. 't Is vooz desen wel geweeft/maer
 noyt so vperigh ende brandende. Ick een goet geweten heb-
 bende/ben geensins daer dooz afgeschriet/ my/hoewel kranc-
 lijck zijnde)den 19. Martij op de reyse te begheven/ ende utwe
 Hoog: Mog: rapport te doen? doch zijnde tot int Landt van
 Oldenborgh/ (hoewel bupten de ordinarijs wegh ende pas)
 ben als miraculeuselick ghewaerschout dat mijn Rogement
 besteldt was inden Haghe op de Dooz-Doorte/ dat in 20. of
 30. Pointen ick die Doodt verdient hadt / ende dat mijne
 moderaetste straffe soude zijn in vier quartieren gheleydt te
 werden.

A 2

Dese

Dese waerschouwinghe komt af van mijn Vrienden / of mijn Vpanden; Indien van mijn Vrienden / des te meer te gelooven; Indië van mijn Vpanden / des te meer te vreesen.

Ick soude wel een moettwillich moozder zijn van mijn eygen leven / indien ick in desen val niet naevolgte het exempel van dussendt heplighe ende onschuldige Mannen / die niet naergelaten hebben het pericul te blieden / ende Godt te temteren. Had ick mijn goedt-recht ende consciencie mistrou / soude my niet op de repse begeben hebbe tot uwe Hog: Mog: die licht konnen dencken / hoe seer boven-gemelte waerschouwinghe als een blixem mijne albereyds tedere gesontheyt ter aerden geslagen / ende vermeerdert heeft.

Daerom ick oock ootmoedelick bidde / uwe Hog: Mog: gelieue my soo veel tijds te gunnen / dat ick eenigsins weder tot stercte moge komen / waer toe een groote remedie sal zijn / indien uwe Hog: Mog: my permissie geven / gelijck sy aen hare opentlijke bekende Vpanden wel doen / om byz ende vranck te mogen komen ende keeren. Ende indien ondertussen uwe Hog: Mog: oordelen / dat wegen mijne swachheyt / olderdom / of boven-gemelte valsche berichtingen mijne charge niet naer eyseh van my kan bedient werden / sal vooz een singuliere ghenade nemen / dat uwe Hog: Mog: van deselve my ontlastede / sodanigh disponeren / als der selver hoogher wijsheyt bevinden sal / ende op dat ondertussen oock klaer blijcke van de handelinghe mijner jongste Commissie / so sende ic hier neben het Verbael / ende die daer toe gehozige stucken / om geexamineert te werden / ter tijdt uwe Hog: Mog: geliefte byz / ende mijne gesontheyt toe-laten dat ic u persone reken-schap van alles doe. Waer op ick uwe Hog: Mog: genadigste antwoort ten alder spoedichste verwachtte / Godt hidden-de vooz des selver geluckige Regieringe. Hamborch / den 26. Martij / 1637.

Uwe Hog: Mog: onderdanigste ende getrouwe Dienaer

AITSEMA.